

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL III 2014
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- septembrie 2014 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL III 2014 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendențe generale

Analiza indicatorilor economici realizată pe baza estimărilor respondenților indică o evoluție pozitivă a acestora pentru **primele nouă luni ale anului, raportat la perioada corespunzătoare din anul precedent.**

Astfel, pentru primele nouă luni ale anului în curs se estimează că producția industrială va crește cu 8,0%, fiind susținută, în principal, de majorarea cu 14,3% a cifrei de afaceri pe piața externă. Pentru cifra de afaceri pe piața internă se estimează o creștere de 5,0%, comparativ cu perioada ianuarie - septembrie a anului trecut. În aceste condiții, pentru cifra de afaceri totală se așteaptă o creștere de 9,3%.

Stocurile de produse finite se așteaptă să se majoreze cu 2,4%, comparativ cu primele nouă luni ale anului 2013.

Numărul mediu de salariați se apreciază că va înregistra o creștere cu 1,6% pentru primele nouă luni ale anului curent, iar în condițiile majorării semnificative a producției industriale, productivitatea muncii în industrie poate înregistra o creștere de 6,8%, față de nivelul perioadei corespunzătoare din anul anterior.

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	9 luni 2013	trim. II 2014	sem. I 2014	trim. III 2014	9 luni 2014
1. Producția industrială	7,0	8,0	9,1	5,9	8,0
2. Cifra de afaceri – total	1,6	7,5	11,0	6,3	9,3
➤ intern	-7,4	5,1	6,8	2,0	5,0
➤ extern	15,6	10,6	15,8	11,3	14,3
3. Stocurile de produse finite	8,8	6,7	2,4	2,5	2,4
4. Numărul mediu de salariați	1,1	1,6	1,1	2,7	1,6
5. Productivitatea muncii	5,9	6,9	8,4	3,7	6,8

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

Potrivit sondajului de conjunctură efectuat în rândul agenților economici, la nivelul **trimestrului III al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, cifra de afaceri atât pe total, cât și pe componente va avea o ușoară creștere, la fel ca și numărul mediu de salariați. În cazul producției industriale, a productivității muncii, și a stocurilor de produse finite se estimează o scădere în perioada analizată.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. IV 2013	trim. I 2014	trim. II 2014	trim. III 2014
1. Producția industrială	6,5	-2,0	3,2	-1,7
2. Cifra de afaceri – total	1,4	-2,9	5,8	2,0
➤ intern	-1,5	-11,5	13,6	3,0
➤ extern	4,8	7,0	-1,2	0,5
3. Stocurile de produse finite	15,5	-0,5	-1,6	-9,4
4. Numărul mediu de salariați	-0,2	1,3	1,0	0,6
5. Productivitatea muncii	6,7	-2,7	2,1	-2,2

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III – rezultatele din ancheta de conjunctură

În perioada de referință, pentru cifra de afaceri pe total industrie se anticipează o creștere cu 2,0%, comparativ cu trimestrul anterior. Pentru cele două componente ale indicatorului se estimează evoluții convergente. Astfel, se anticipează că cifra de afaceri pe piața internă se va amplifica cu 3,0%, iar cea de pe piața externă va crește ușor cu 0,5%.

În condițiile scăderii producției industriale cu 1,7% se apreciază că volumul stocurilor de produse finite se va reduce cu 9,4% față de trimestrul al II-lea al anului curent.

La nivelul trimestrului III, față de trimestrul anterior, se așteaptă o reducere a productivității muncii cu 2,2%, ca rezultat al reducerii producției industriale și a unei ușoare creșteri a numărului mediu de salariați (0,6%).

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială s-a majorat în intervalul aprilie – iunie 2014, atât față de perioada corespunzătoare din anul trecut, cât și comparativ cu trimestrul anterior cu 8,0% și, respectiv cu 3,2%. Această evoluție s-a realizat, în special, pe baza majorării cererii.

În urma unei analize detaliate evidențiem faptul că producția industrială s-a majorat cu 9,1% la nivelul primului semestru, comparativ cu semestrul I 2013, fiind susținută de evoluția ascendentă a cererii externe, atât pe total, cât și la nivelul unor ramuri industriale, cum ar fi: fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului, fabricarea echipamentelor electrice, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, fabricarea altor produse din minerale nemetalice.

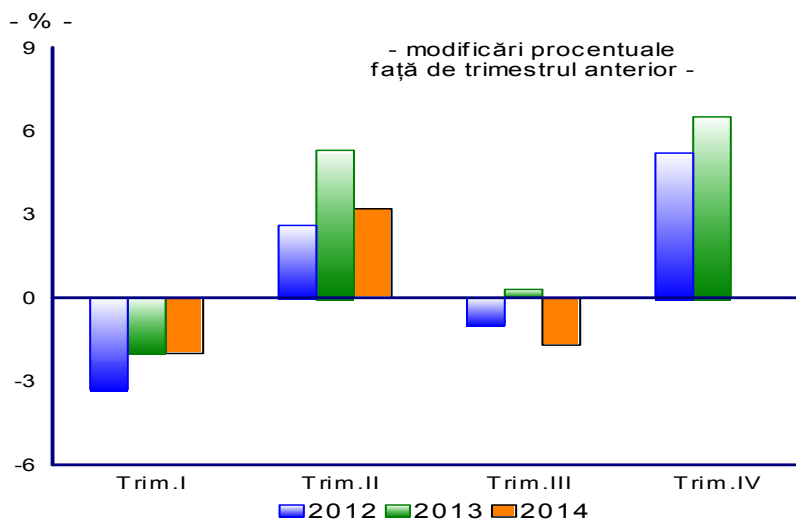
Analiza conjunkturală pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului efectuat la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca producția industrială să înregistreze o creștere cu 5,9% față de trimestrul III al anului anterior, respectiv o reducere cu 1,7%, față de trimestrul II 2014.

Pentru primele nouă luni se estimează o creștere a producției industriale cu 8,0%, în corelație cu majorarea cererii pentru aceeași perioadă de analiză.

Referitor la structura producției industriale, sunt de remarcat două situații distincte în evoluțiile ramurilor industriale pentru perioada ianuarie – septembrie, și anume:

- majoritatea ramurilor își vor continua trendul ascendent înregistrat la nivelul primului semestru, dintre care putem menționa: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea echipamentelor electrice, fabricarea produselor din tutun, tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
- ramuri pentru care se așteaptă o reducere, continuând astfel evoluția negativă din primul semestru: fabricarea băuturilor, activități de servicii anexe extracției, fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, alte activități extractive și extracția petrolului brut și a gazelor naturale.

Evoluția producției industriale



Trim. III 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

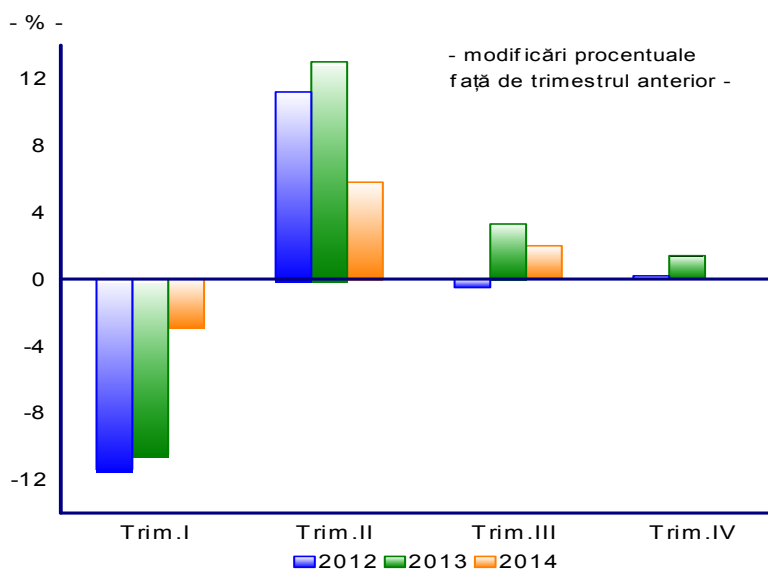
Cifra de afaceri

În trimestrul al II-lea 2014, față de trimestrul anterior, cifra de afaceri pe total industrie a înregistrat o majorare de 5,8%, evoluție ce se încadrează în sezonabilitatea perioadei de analiză, fapt evidențiat de graficul de mai jos. Comparativ cu trimestrul II al anului 2013, cifra de afaceri din industrie s-a majorat cu 7,5%, iar în primele șase luni a crescut pe ansamblu cu 11,0%, datorită majorării componentei aferente industriei prelucrătoare (11,4%), în timp ce pentru industria extractivă s-a înregistrat o creștere de 3,1%.

Ramurile care au înregistrat cele mai importante creșteri ale cifrei de afaceri în semestrul I 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut, au fost: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (40,6%), fabricarea produselor de cauciuc și mase plastice (22,5%), alte activități industriale (20,3%), industria metalurgică (16,9%), fabricarea echipamentelor electrice (16,4%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (16,2%).

Pentru aceeași perioadă de analiză, scăderi au fost înregistrate doar în următoarele ramuri: extracția cărbunelui superior și inferior (-51,2%), fabricarea băuturilor (-9,4%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-5,5%) și fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (-3,1%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie



Trim. III 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul III 2014 se așteaptă o creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, atât față de perioada corespunzătoare din 2013, cât și față de trimestrul anterior, cu 6,3%, respectiv cu 2,0%. În aceste condiții, pentru primele nouă luni din anul curent se estimează o majorare a cifrei de afaceri cu 9,3%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o majorare importantă (13,6%) în trimestrul II 2014 față de trimestrul anterior, observându-se, în structură, o creștere substanțială la nivelul industriei prelucrătoare (16,0%). Comparativ cu trimestrul II al anului trecut, cifra de afaceri pe piața internă a crescut cu 5,1%.

La nivelul primului semestru majorarea cifrei de afaceri pentru piața internă a fost de 6,8%. Printre ramurile industriale care au înregistrat creșteri importante amintim: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (27,8%), alte activități industriale (18,6%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (18,2%), industria metalurgică (15,8%), fabricarea substanțelor și a produselor chimice (14,4%), activități de servicii anexe extracției (14,2%).

Conform estimărilor agenților economici, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă se va majora cu 3,0% în trimestrul III 2014 față de trimestrul anterior. Această evoluție urmează după creșterea importantă din trimestrul anterior și se încadrează în trendul pozitiv sezonier al acestui indicator din perioada analizată. Comparativ cu trimestrul III 2013, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă va crește cu 2,0%, ceea ce va conduce la nivelul primelor nouă luni la o majorare de 5,0%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a crescut în trimestrul II al anului curent cu 10,6% comparativ cu perioada aprilie – iunie din anul trecut și a scăzut cu 1,2% față de trimestrul anterior. În primul semestru al anului curent s-a înregistrat o majorare semnificativă, de 15,8%, observându-se, în structură, o creștere mai importantă la nivelul industriei prelucrătoare (15,9%).

Ramurile care au înregistrat creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă în primele șase luni ale anului curent, raportat la perioada similară a anului anterior au fost: fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului (52,0%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (33,6%), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (23,0%), alte activități industriale (23,0%), industria alimentară (20,2%), fabricarea produselor textile (19,7%), fabricarea echipamentelor electrice (18,5%).

Agenții economici din eșantion anticipează, în cazul acestui indicator o creștere ușoară (0,5%) pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, respectiv o majorare de 11,3% față de perioada similară a anului trecut, evoluții ce se încadrează în trendul sezonier caracteristic perioadelor studiate. În aceste condiții, se estimează o creștere semnificativă de 14,3% pentru cifra de afaceri pe piața externă la nivelul primelor nouă luni.

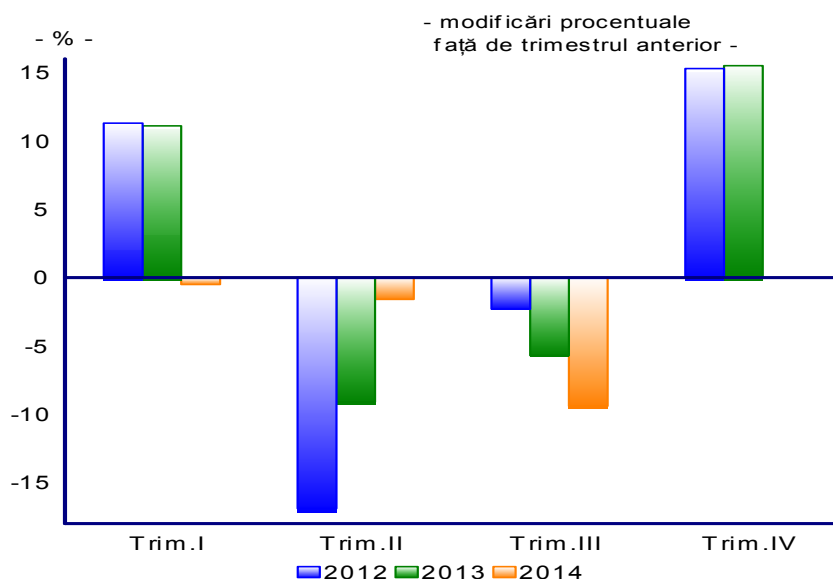
Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au crescut cu 6,7% în cel de-al doilea trimestru al anului curent comparativ cu perioada similară a anului trecut, iar la nivel de semestru creșterea a fost de 2,4%. În contextul unei creșteri a cifrei de afaceri pe total industrie cu 5,8% și a producției industriale cu 3,2%, stocurile au înregistrat o scădere cu 1,6%, față de trimestrul I 2014.

Agenții economici apreciază că pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, stocurile de produse finite se vor reduce cu 9,4% față de trimestrul anterior, iar raportat la perioada similară a anului trecut se estimează o creștere de 2,5%.

În primele nouă luni ale anului 2014 se așteaptă ca stocurile de produse finite să înregistreze o creștere de 2,4%, în condițiile majorării, atât a producției industriale, cât și a cifrei de afaceri pe total industrie.

Evoluția stocurilor de produse finite



Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca stocurile de materii prime să crească în cel de-al treilea trimestru al anului 2014 cu circa 1,0%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2012	1,6	1,3	1,6	-1,7
2013	3,3	1,1	1,7	1,7
2014	2,8	0,6	1,0	-

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului III 2014, se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune își continuă trendul descendent, situându-se la aproximativ 73,6%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2012	75,8	76,0	75,4	75,6
2013	74,8	76,1	69,0	80,9
2014	78,1	74,5	73,6	-

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Numărul mediu de salariați

Numărul mediu de salariați a crescut în trimestrul II 2014, atât față de trimestrul anterior, cât și față de trimestrul corespunzător din anul 2013 cu 1,0% și respectiv cu 1,6%.

**Efectivul salariaților din industrie
- medie trimestrială -**

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2012	1.255,0	1.265,6	1.268,0	1.267,6
2013	1.278,9	1.277,5	1.272,1	1269,4
2014	1.286,0	1298,4	1306,6	-

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2014 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați în perioada ianuarie – iunie 2014 comparativ cu perioada corespunzătoare din 2013 au fost: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (15,2%), fabricarea produselor textile (12,3%), alte activități industriale (11,2%) și fabricarea echipamentelor electrice (9,4%).

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici rezultă că în al treilea trimestru al anului 2014 personalul din industrie va înregistra creșteri atât față de trimestrul II 2014 (0,6%), cât și față de trimestrul III 2013 (2,7%). Aceste evoluții conduc la o creștere cu 1,6% în perioada ianuarie – septembrie 2014 comparativ cu aceeași perioadă din anul anterior. Trebuie subliniat că la nivelul trimestrului III numărul mediu de salariați poate atinge cel mai ridicat nivel din ultimii ani, depășind 1,3 milioane persoane.

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2012	3,3	3,2	2,3	2,4
2013	1,9	0,9	0,3	0,1
2014	0,6	1,6	2,7	-

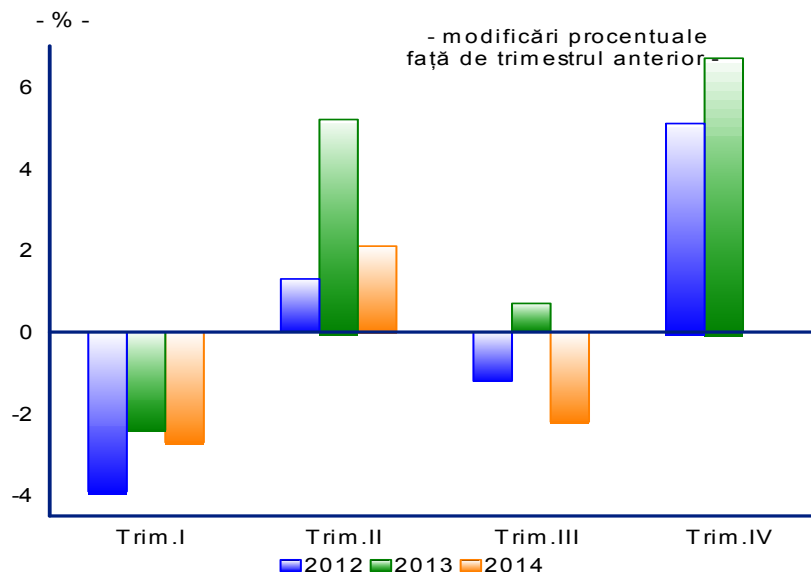
Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2014 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Dintre ramurile care vor avea cele mai mari creșteri de personal în primele nouă luni ale anului 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din 2013 amintim: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (15,3%), alte activități industriale (12,7%) fabricarea produselor textile (11,1%) și fabricarea altor mijloace de transport (9,3%).

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a crescut în trimestrul II 2014 atât față de trimestrul corespunzător din anul 2013 (6,9%), cât și față de trimestrul anterior (2,1%). Evoluția din prima parte a anului 2014 a determinat o creștere a productivității muncii cu 8,4% la nivel de semestru față de perioada corespunzătoare din 2013. Această creștere de productivitate s-a datorat unei dinamici mai pronunțate a volumului producției industriale comparativ cu dinamica numărului de salariați.

Evoluția productivității muncii



Trim. III 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestru al treilea al anului curent, agenții economici se așteaptă la o scădere a productivității muncii cu 2,2% comparativ cu trimestrul anterior; față de trimestrul III 2013 productivitatea muncii va înregistra o creștere cu 3,7%, ceea ce va determina o majorare cu 6,8% în primele nouă luni față de perioada corespunzătoare din anul anterior.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a crescut cu 2,2% în cel de-al doilea trimestru din anul 2014 față de trimestrul anterior și o scădere cu 1,5% față de trimestrul II 2013. La nivel de semestru scăderea a fost de 1,6% față de semestrul I 2013, pe baza unei creșteri mai mari a productivității muncii față de cea a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicele prețurilor producției industriale).

În trimestrul III 2014, pentru costul unitar real cu forța de muncă se estimează o creștere de 3,8% față de trimestrul anterior și de 2,1% față de trimestrul corespunzător al anului trecut, ceea ce conduce la o scădere cu 0,4% în primele nouă luni din 2014, comparativ cu perioada corespunzătoare din 2013.

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică pentru cel de-al treilea trimestru din 2014 comparativ cu trimestrul anterior, o creștere cu 0,2% a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

În ceea ce privește *creditele restante* se așteaptă o reducere a ponderii acestora până la circa 14% din total credite la nivelul trimestrul III 2014.

Ponderea creditelor restante în total credite

	- % -			
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2012	10,5	11,0	11,9	12,6
2013	13,6	14,4	14,9	14,9
2014	15,2	14,4	14,0	-

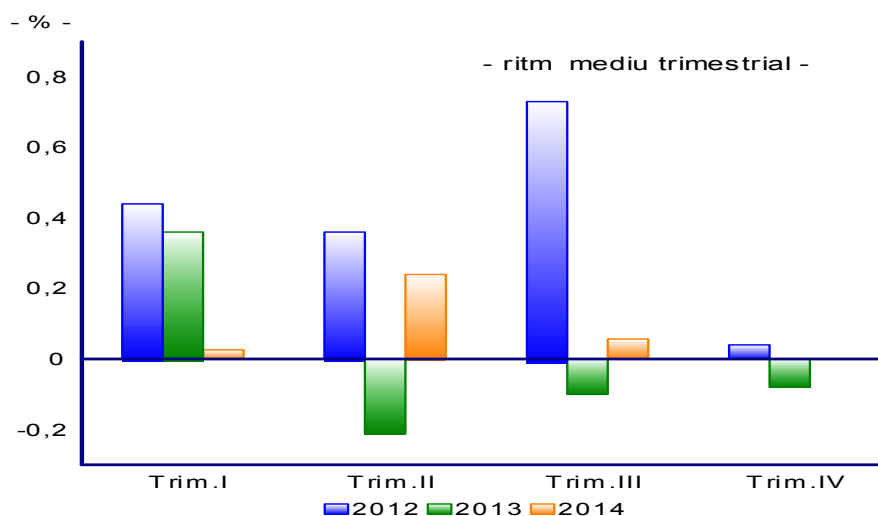
Sursa: prelucrări CNP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că, în ultimii ani, ponderea creditelor restante în totalul creditelor a înregistrat o creștere importantă; însă, începând cu trimestrul II al anului curent se observă că această pondere începe să aibă un trend descendent, ceea ce poate fi o consecință a îmbunătățirii situației financiare a societăților comerciale.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, se remarcă o creștere de 0,74% în cel de-al doilea trimestru al anului curent față de trimestrul anterior (majorarea componentei interne fiind de 1,25%, în timp ce prețurile de producție pe piața externă s-au redus cu 0,30%). La nivelul lunii iunie 2014 față de decembrie 2013, prețurile producției industriale au crescut cu 0,80%.

Evoluția prețurilor producției industriale



Trim. III 2014 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură estimează pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent un ritm mediu trimestrial al prețurilor de producție de 0,06%, ce este superior celui din perioada similară a anului trecut (-0,10%), dar inferior celui din perioada precedentă (0,24%). Totodată, se așteaptă ca prețurile de producție să se majoreze cu circa 0,1% în primele nouă luni, iar pentru luna septembrie 2014 se anticipează o creștere de circa 1,0% față de luna decembrie 2013.

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2014 s-a stabilit un eșantion de 465 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 11,8% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descrescere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.